

SÄNDNINGSDATUM: 2013-07-03
PRODUCENT: ANNA LINDSJÖÖ ERSÖZ
PEDAGOG: MATTIAS BJÖRKLUND
KONTAKT: KUNDTJANST@UR.SE

ARBETSBLAD

Programnummer: 650103225/tv1

Pengar ^{näst} viktigast ? Kärleken ^{efter}

Program 1 ”Ekonomisk livsstil – vad gör du med dina pengar?”

De övergripande frågorna till varje avsnitt fördjupas i lärarhandledningen.

Inslag 1: Sms-lån, avbetalning eller helt räntefritt – så går det till i verkligheten när man lånar till sin konsumtion.

Använd internet för att ta reda på vad de olika begreppen betyder och hur dessa samverkar innan ni diskuterar frågorna. Alla ståndpunkter du anför ska ha en faktagrund.

Att diskutera:

1. Varför konsumerar vi saker utöver de vi behöver för att överleva som mat, husrum och kläder?
2. Vad är ett lån?
3. Vem lånar du av egentligen?
4. Vad är skillnaden mellan att amortera och att betala på räntan?
5. Vad är skillnaden mellan avgift, uppläggningsavgift och ränta?
6. Vad är en ”säkerhet” när man lånar pengar?
7. Kan man komma undan att betala sina skulder?
8. Vad är Inkasso och Kronofogden?
9. Vad är en betalningsanmärkning och vad kan denna leda till?
10. Vad är det rimligt att låna till?

Att arbeta vidare med:

a. Varför lånar kreditgivare som banker och sms-låneföretag ut pengar till människor som har små möjligheter att betala igen sina lån? Arbeta med denna fråga genom att läsa innehållet på nedanstående länkar:

<http://www.dn.se/ekonomi/ungas-skuldberg-en-handelsvara-for-borsforetag>

<http://www.dn.se/ekonomi/foretagen-gor-sig-av-med-fordringar-snabbt>

<http://www.kronofogden.se/Okningavobetaldasmslan.html>

b. Räkna ut varans totalkostnad om du tar ett sms-lån samt ta reda på den nominella räntan och den effektiva räntan på lånet. På nätet finns en mängd information om detta men det viktiga är att du förstår de olika begreppen och hur de samverkar. Använd nedanstående webplatser för att ta reda på mera:

<http://bankforsakring.konsumenternas.se/lana--betala/sa-fungerar-ett-lan/ranta-och-effektiv-ranta/>

<http://www.alltomspara.se/genomgang-av-effektiv-ranta>

<http://rakna.net/berakna/effektiv-ranta/>

c. Vad händer när du hamnar hos ett inkassoföretag och sedan hos Kronofogden? Tänk på att visa de ekonomiska följder detta innebär för dig. Är detta system rimligt, tycker du? Använd nedanstående webplatser för att ta reda på mera:

<http://www.kronofogden.se/Forgymsnasielarare.html>

Inslag 2: ”Ungdomar har aldrig varit så beroende av sina föräldrar som idag, samtidigt som de älskar att flanera i urbana miljöer och fika”

Att diskutera:

1. Hur får ni tag på pengar?
2. Hur viktigt är pengar?
3. Hur viktigt är det att kunna visa upp dyra saker för sina kamrater?
4. Är det värt att skuldsätta sig för att kunna konsumera dyrt?
5. Är shopping en livsstil och hur viktigt är det då vad man köper?

Att arbeta vidare med:

a. Har ni en typisk privatekonomi? Ladda ner nedanstående publikation och jämför era egna inkomster och utgifter med riksgenomsnittet. Är dina inkomster och utgifter typiska, och tycker du att du bör förändra något?

http://www.scb.se/statistik/publikationer/HE0108_2003A01_BR_HE57OP0501.pdf

Inslag 3: ”Kopian eller originalet?”

Att diskutera:

1. Köper du kopian eller originalet?
2. Vad finns det för argument för att köpa originalet jämfört med kopian?
3. Är det någon skillnad mellan att köpa en kopia på en märkesväska och en kopia på en medicin?
4. Vad tror du kostar mest för företaget: att ta fram en unik designväska eller ett nytt läkemedel mot exempelvis HIV eller cancer?

Att arbeta vidare med:

- a. Är det någon skillnad mellan att köpa kopian eller originalet när det gäller andra varor som läsk eller ketchup? Undersök valfri konsumtionsvara och undersök om det finns kopior. Hur ser vi på konsumtion av kopior i Sverige och EU?

Inslag 4: ”Vad skiljer ett schampo som kostar 19:90 från ett som kostar 300kr?”

Att diskutera:

1. Vad bestämmer egentligen om ett schampo är dyrt eller billigt?
2. Är champots ingredienser eller märket viktigast för prissättningen tror du?
3. Vad styr ditt val av schampo och vad får ett schampo kosta?